

<https://commons.wikimedia.org/Javier Milei en el Salón Blanco.jpg>

Javier Mileis økonomiske eksperiment i Argentina

av Petter Gran, freelance-journalist

Innledning

22. oktober 2023 vant Javier Milei presidentvalget i Argentina som kandidat for partiet *La Libertad Avanza* – en seier som vakte oppsikt i den vestlige verden. Den nye presidenten var en litt rufsete mann uten politisk erfaring, men med et partiprogram som lovet å redusere staten til et minimum. Den argentinske befolkningen var tydeligvis lei av tradisjonelle politikere og ønsket forandring. De sto midt i en økonomisk krise som beveget seg mot hyperinflasjon.

Et år senere har vinden snudd for Argentina. Landet sliter fortsatt økonomisk, men presidentens radikale politikk har begynt å fungere, og det finnes nå tegn til optimisme. Allerede i juni 2024 delte IMF denne forsiktige optimismen og konkluderte i sin vurdering¹ at Argentinas økonomiske program var på rett spor, med finansielle overskudd og rask nedgang i inflasjonsraten. Samtidig advarte de om at videre reformer er nødvendige for langsiktig stabilitet.

Selv med sin økonomiske sjokkterapi, som folket har fått merke på lommeboken, har Milei beholdt populariteten sin. Til tross for denne umiddelbare suksessen, bruker presidenten fremdeles enhver anledning til å understreke at hans politiske prosjekt vil ta 20 til 35 år å gjennomføre. Spørsmålet er om velgerne vil gi et slikt prosjekt så lang tid.

Dette notatet analyserer Mileis første år som president, med hovedfokus på økonomisk politikk. Notatet tar ikke for seg hans problematiske syn på demokrati, kulturpolitiske retorikk eller internasjonale forbindelser, da dette ligger utenfor analysens ramme. Vi gir en kort oversikt over landets politiske landskap og historie, ser på Mileis bakgrunn, valgløfter og partiprogram, vurderer de viktigste reformene han har gjennomført, og undersøker de økonomiske resultatene så langt. Til slutt ser vi på hva fremtiden kan bringe for Argentina under Mileis ledelse.

Argentinas politiske og økonomiske historie

Argentina er en republikk og en føderal stat inndelt i 23 provinser. Den lovgivende makten i Argentina består av to kamre som sammen utgjør Kongressen: Deputertkammeret og Senatet. Presidentvalget i Argentina følger et to-rundesystem, der en kandidat kan vinne i første runde med over 45 prosent av stemmene, eller med 40 prosent og minst 10 prosentpoengs forsprang.

På slutten av 1800-tallet var Argentina, som USA, et populært mål for europeere med drømmer om et bedre liv. Landets rike og fruktbare jord, samt store muligheter innen landbruk, gjorde det til et attraktivt mål, særlig for italienske emigranter. Den raske økonomiske veksten gjorde Argentina til en av verdens rikeste nasjoner på starten av 1900-tallet. Mileis mål er å bringe Argentinas økonomi tilbake til denne gullalderen.

Finanskrisen i 1929 avslørte landets sårbarhet, særlig på grunn av landbrukseksportens betydning. Etter krisen innførte staten skatter på landbruket for å stimulere vekst i andre sektorer og diversifisere økonomien. Denne strategien ble videreført og forsterket under Juan Peróns presidentperiode fra 1946 til 1955. Perón utviklet en politikk kjent som peronisme, som kombinerte økonomisk nasjonalisme, sosial velferd og populisme. Ideologien har siden vært en dominerende kraft i argentinsk politikk, og dens fleksibilitet har gjort det mulig å tilpasse den i både venstre- og høyreorienterte retninger. Milei peker ofte på peronismen som årsaken til Argentinas problemer siden andre verdenskrig.

Og det har vært mange problemer.

Siden midten av 1900-tallet har Argentina opplevd tilbakevendende økonomiske og politiske kriser, inkludert militærdiktatur, høy inflasjon, konkurser og korrupsjon. Den høyreorienterte peronisten Carlos Menem stabiliserte inflasjonen på 1990-tallet ved å knytte pesoen til den amerikanske dollaren. Imidlertid førte denne politikken senere til økonomisk kollaps og statskonkurs i 2001.

De siste tiårene har vært preget av politisk polarisering og økonomisk usikkerhet i Argentina. Den venstreorienterte grenen av peronismen, ledet av Néstor Kirchner og Cristina Fernández

de Kirchner, dominerte store deler av 2000-tallet. Siden 2020 har inflasjonen igjen skutt i været. Da Javier Milei tiltrådte som president i desember 2023, var den årlige inflasjonen nesten 300 prosent.

Det er kanskje ikke overraskende at han beseiret den forrige regjeringens økonomiminister i valget.

Javier Milei og La Libertad Avanza

Før Javier Milei (f. 1970) startet sin politiske karriere i 2021, ved å bli valgt inn i Deputertkammeret, var han økonom og politisk kommentator i Argentina. Blant annet debatterte Milei med daværende sentralbanksjef Guillermo Moreno allerede i 2016. Milei ønsket å legge ned sentralbanken, som han mente forårsaket inflasjonen i Argentina gjennom å finansiere landets budsjettunderskudd ved å trykke pesos. Denne ideen ble senere et kjernepunkt i Mileis valgkamp.

Milei ser på seg selv som anarko-kapitalist ideelt sett, men minarkist i praksis. Anarko-kapitalister ønsker å erstatte alle statens funksjoner med frivillige markedsbaserte løsninger, mens minarkister ønsker å minimere statens oppgaver til kun å opprettholde lov og orden.

Utdannet som keynesiansk økonom, den grenen av økonomifaget som de fleste universiteter underviser i, konverterte Milei til den østerrikske skolen rundt 2013–2014 etter å ha lest Murray Rothbards foredrag *Monopoly and Competition* fra 1986. Den østerrikske økonomiske skolen vektlegger individets rolle, fri markedsøkonomi og begrenset statlig innblanding. Inspirert av Rothbard studerte Milei verkene til østerrikske økonomer som Carl Menger, Eugen von Böhm-Bawerk, Ludwig von Mises og Friedrich Hayek. Disse studiene formet Mileis økonomiske visjon om å minimere statens rolle i Argentina.

I 2021 grunnla Milei og Victoria Villarruel (nå visepresident) valgalliansen *La Libertad Avanza (LLA)*, og samme år ble førstnevnte valgt inn i Deputertkammeret. Hans tid som representant var preget av kraftig kritikk mot det han kalte 'den politiske eliten,' snarere enn av konkrete politiske forslag. Blant annet vekket han oppsikt ved å gi fra seg politikerlønnen sin. I ettertid har han uttalt at dette var søsteren Karinas idé. I Argentina beskrives hun som mesterhjernen bak Mileis politiske suksess. Hun beskrives som kald og kalkulerende, mens han er kjent for å være karismatisk og høylytt.

I april 2022 lanserte Milei sitt presidentkandidatur, og La Libertad Avanza begynte sin valgkamp to måneder senere, ledet av Karina. Kampanjen startet svakt med lavt oppmøte, men den økende inflasjonen i Argentina bidro til å styrke Mileis popularitet.

Milei lovet å bekjempe inflasjonen ved å fjerne reguleringer, privatisere statlige foretak, erstatte pesoen med dollar og legge ned sentralbanken. Overordnet sett fokuserer LLAs partiprogram på deregulering av økonomien, privatisering av statlige selskaper og nedskalering av staten. Dokumentet innledes med en hyllest til individualisme, eiendomsrett, det frie markedet og

Argentina slik det var rundt 1900. Deretter listes 147 reformtiltak opp, organisert i tre faser, som samlet sett er ment å gjennomføres over 35 år:

Første fase: Reduksjon av offentlige utgifter, skattereform for å senke skattenivået, økt fleksibilitet i arbeidsmarkedet for å skape flere private arbeidsplasser, ensidig liberalisering av internasjonal handel, samt finansiell reform med fri og uregulert bankvirksomhet og konkurranse mellom valutaer.

Andre fase: En pensjonsreform for å redusere statens utgifter gjennom privat kapitalisering og frivillige pensjonsordninger for offentlige ansatte. Staten skal nedskaleres ved å redusere antallet departementer fra 18 til åtte. Sosiale støtteordninger fases ut i takt med at privat sektor skaper flere jobber, og sentralbanken avvikles til fordel for et system med 100 prosent reservekrav.

Tredje fase: Omfattende reformer i helsevesenet med fokus på privat sektor og konkurranse, reform av utdanningssystemet, innføring av et ikke-inngripende sikkerhetssystem som balanserer individets frihet med statens sikkerhetstiltak, samt eliminering av landets system for skattefordeling mellom stat og provinser (coparticipación), som fordeler nasjonale skatteinntekter til regionene etter en fastsatt fordelingsnøkkel.

Å fokusere på økonomi i et land på randen av økonomisk kollaps var et smart trekk, og Milei vant til slutt valget med 56 prosent av stemmene mot Sergio Massa, den forrige regjeringens økonomiminister.

Det argentinske folket har altså valgt en økonom inspirert av den østerrikske skolen til å redde landet fra økonomisk ufare. Redningsmannen snakker ikke bare om løsninger på dagens problemer, men også om hvordan Argentina vil se ut om 30 år. Det er sjelden kost fra en politiker.

Politikk

Mileis politiske motstandere har døpt ham 'El Loco'. Etter valgseieren var det knyttet stor spenning blant kritikerne om hvorvidt han faktisk ville gjennomføre sine radikale planer. Var valgløftene bare retorikk for å tiltrekke seg oppmerksomhet, eller var de reelle? Og hvordan skulle reformene gjennomføres når La Libertad Avanza hadde mindretall i både Senatet og Deputertkammeret?

I sin innsettelsestale den 10. desember 2023 signaliserte Milei at den økonomiske situasjonen var verre enn forventet: 'Det finnes ikke penger,' erklærte han. Den forrige regjeringen hadde redusert inntektsskatten² for å vinne stemmer, og uten disse inntektene lå staten langt bak budsjettet. Selv med støtte fra samarbeidspartier i Kongressen var det klart at dollariseringen av økonomien ikke kunne gjennomføres – det fantes ikke lenger dollar i sentralbanken.

På den populære podcasten til Lex Fridman³ beskriver Milei den økonomiske situasjonen han arvet i Argentina: En forventet årlig inflasjon på 3700 prosent, 12 milliarder dollar i sentralbankreserver, kommersiell gjeld på 50 milliarder dollar, 50 prosent av befolkningen i fattigdom, og et budsjettunderskudd på 15 prosent av BNP.

Situasjonen var et økonomisk mareritt. Argentina var truet av både konkurs og hyperinflasjon. Likevel var Mileis innsettelsestale preget av optimisme og ambisjoner om å gjenreise Argentinas gullalder. Alt den nye presidenten trengte var tid. For å få den måtte han først snu skuta.

De første tiltakene

Allerede tre dager etter innsettelsen kunngjorde regjeringen sine første tiltak. Pesoen ble kraftig devaluert mot dollaren, statlige subsidier fjernet, offentlige anbud stoppet, og antallet departementer redusert fra 18 til 9. 'Dette kommer til å gjøre vondt,' advarte finansminister Luis Caputo. I tillegg til kuttene doblet regjeringen sosialstøtten til de aller fattigste for å unngå en humanitær katastrofe. Målet med tiltakene var å oppnå budsjettoverskudd uten hjelp fra nytrykkede sedler fra sentralbanken. Dette var viktig for en president som hadde gått til valg på å få bukt med inflasjonen.

Decreto 70/2023

En uke senere kunngjorde Milei Decreto 70/2023, kjent som *grunnlaget for rekonstruksjonen av den argentinske økonomien*. Dekretet erklærte en unntakstilstand innen økonomi, finans, administrasjon og sosialstøtte, og inneholdt en omfattende plan for deregulering og økonomisk reform. Blant tiltakene var privatisering av statlige selskaper, tillatelse til å inngå kontrakter i hvilken som helst valuta, og forenkling av arbeidskontrakter. Dekretet besto av over 300 artikler.

For å bli permanent måtte Decreto 70/2023 godkjennes av Kongressen, men på grunn av sommerferie kunne saken først behandles 1. mars 2024. I mellomtiden trådte dekretet midlertidig i kraft og varte i over tre måneder før Kongressen avviste det 14. mars. På den tiden hadde tiltakene begynt å virke og Milei kunne annonsere Argentinas første budsjettoverskudd på 16 år, samtidig som den månedlige inflasjonen hadde falt fra 25 til 11 prosent.

Regjeringen hadde oppnådd budsjettoverskudd ved å kutte offentlige utgifter med 35 prosent, inkludert pensjoner, sosialstøtte, lønninger, kapitalutgifter, subsidier og statlige overføringer til provinsene. Det var en sjeldent kraftig økonomisk omlegging, muliggjort av en akutt økonomisk krise.

Ley Bases

Regjeringen arbeidet videre med reformer og la fram Ley Omnibus, et omfattende forslag med 664 artikler som innebar en ny unntakstilstand og foreslo omfattende deregulering, samt endringer i valgsystemet. Etter lange diskusjoner godkjente Deputertkammeret en redusert versjon 2. februar 2024, men den ble avvist av Senatet 14. mars.

Til tross for tilbakeslagene fortsatte regjeringen. Den 12. juni 2024 godkjente Senatet en sterkt redusert versjon av Ley Omnibus med 286 artikler. Vi skal nå gå gjennom de viktigste.

Nødsituasjon og utvidede fullmakter

Regjeringen fastslår en ettårig nødsituasjon innen nasjonal administrasjon, økonomi og energisektoren. Dette gir regjeringen utvidede fullmakter til å gjennomføre reformer og fatte nødvendige beslutninger uten å følge den vanlige lovgivningsprosessen. Dette gir regjeringen rett

til å restrukturere offentlige institusjoner, fjerne byråkratiske hindringer og redusere størrelsen på offentlig sektor.

Privatisering av statlige selskaper

Regjeringen foreslår å privatisere de fleste av landets 40 statseide selskaper. Blant selskapene som vurderes for privatisering er selskapet som styrer landets energiforsyning, Argentinas offentlige kringkastingskanaler, landets flyplasser og flere selskaper innen vannforsyning, posttjenester og jernbanedrift. Store statseide selskaper som Aerolíneas Argentinas er imidlertid ikke inkludert i privatiseringsplanene på grunn av manglende parlamentarisk støtte.

Arbeidsreformer

Regjeringen ønsker å øke arbeidsgivernes fleksibilitet og redusere byråkratiet, blant annet ved å utvide prøvetiden for ansatte fra tre til seks måneder, redusere fristen for oppsigelse grunnet fravær fra ti til fem dager, åpne for vederlagsfri oppsigelse av arbeidstakere som grovt skader arbeidsgivers interesser, samt øke muligheten for å si opp ineffektive ansatte.

I tillegg kan små bedrifter med inntil 12 ansatte benytte et forenklet system for arbeidsavtaler og lønn. Arbeidstakere som blir utsatt for diskriminering, skal motta høyere sluttvederlag. Videre innføres et nytt arbeidsløshetsfond, som arbeidsgivere kan bruke til å betale sluttvederlag.

Energipolitikk

Regjeringen åpner opp for større frihet til å utforske og eksportere olje- og gassressurser. En helhetlig miljølov skal sikre bærekraftig ressursutnyttelse uten unødig byråkrati.

Program for store investeringer (RIGI)

Regjeringen gir skatteinsentiver og langsiktige garantier for investeringer i strategiske sektorer som energi og infrastruktur. For å kvalifisere må prosjekter ha en verdi på minst 200 millioner USD.

Selv om Mileis reformer møter motstand, viser den gradvise implementeringen regjeringens ønske om å nedskalere statens rolle i den argentinske økonomien.

Politisk navigering

Selv uten flertall i Kongressen har Mileis regjering fått gjennom imponerende mange reformer. Dette skyldes flere faktorer.

For det første samarbeider LLA med det konservative partiet *Propuesta Republicana* (PRO), som ledes av tidligere president Mauricio Macri. Dette samarbeidet er avgjørende for Mileis politiske gjennomslag. Et eksempel er den populære sikkerhetsministeren Patricia Bullrich fra PRO. Partiet har imidlertid kun 39 seter i Deputertkammeret og 7 seter i Senatet, noe som betyr at Peronistpartiet fremdeles er størst i begge kamrene. For å få gjennomført politikk må derfor LLA og PRO søke støtte fra andre partier på høyresiden.

I denne typen tverrpolitiske samarbeid spiller Mileis tydelige politiske prosjekt en nøkkelrolle. Hans valgseier ble oppnådd med en historisk høy margin og basert på et svært konkret partiprogram. Milei utnytter dette effektivt i sin retorikk, der han hevder at politikere som stemmer imot hans reformer, stemmer imot folkets vilje. Denne strategien har gjort det vanskelig for Peronistpartiet å blokkere reformene som helhet. I stedet har deres motstand vært rettet mot enkelte elementer i reformene, som privatiseringen av det statseide flyselskapet Aerolíneas Argentinas, fremfor å stoppe hele reformpakken.

En annen viktig faktor er at Peronistpartiet har vært preget av splittelser og intern uro under Mileis regjeringstid. Dette har svekket deres evne til å opptre samlet og effektivt motarbeide presidentens mange politiske initiativ.

Brutte valgløfter

Til tross for at Javier Milei har fått gjennomført betydelige deler av sin politikk, gjenstår flere av de mest ambisiøse løftene fra valgkampen. Det mest omfattende av disse er den såkalte dollariseringen av den argentinske økonomien. Planen innebar å erstatte den argentinske pesoen med amerikanske dollar, noe som ville eliminert behovet for en argentinsk sentralbank og stanset den ukontrollerte pengetrykningen som har vært en hovedårsak til landets vedvarende inflasjon.

I det nevnte intervjuet med Lex Fridman forklarte presidenten hvorfor dollariseringen foreløpig ikke er gjennomført: Sentralbanken hadde langt færre dollarreserver enn forventet, og Argentinas store utenlandsgjeld gjorde det vanskelig å få lån fra internasjonale institusjoner som Verdensbanken. Som et alternativ valgte regjeringen å devaluere pesoen og innføre *fri konkurranse mellom valutaer*, en politikk som lar private og offentlige aktører bruke hvilken som helst valuta som betalingsmiddel, uten restriksjoner. Dette gir argentinske selskaper frihet til å inngå kontrakter i den valutaen de selv ønsker.

Presidentens forklaring er imidlertid bare én side av saken. Dollarisering ville også gitt kortsiktige inflasjonsproblemer. I dagens økonomi opererer Argentina med flere ulike dollarkurser. For å dollarisere økonomien måtte valutakursen slippes fri, noe som sannsynligvis ville ha ført til et kraftig fall i pesoens verdi. Dette ville på kort sikt fått den offisielle inflasjonen til å øke, et resultat som står i motsetning til presidentens hovedmål om å bekjempe inflasjonen. Det er derfor forståelig at regjeringen har valgt en mer gradvis tilnærming til pengepolitikken, ettersom kampen mot inflasjonen var en nøkkelsak for å opprettholde presidentens popularitet.

En annen konsekvens av manglende dollarisering er at sentralbanken fortsatt eksisterer. Siden den tidligere omtalte debatten med den daværende sentralbanksjef Guillermo Moreno har Milei gjentatte ganger hevdet at pengetrykking er roten til inflasjonen. Han har argumentert for at den eneste måten å forhindre politikere fra å finansiere budsjettunderskudd med nytrykkede penger, er å permanent legge ned sentralbanken.

Flere valgløfter gjenstår. For eksempel har presidenten ikke klart å gjennomføre endringer i Argentinas skattesystem, som i dag består av hele 255 ulike skatter som både privatpersoner og selskaper må forholde seg til. Milei har også foreslått en felles pensjonsalder på 65 år for menn og kvinner, men dette har foreløpig ikke blitt realisert. Per i dag kan kvinner gå av med pensjon ved fylte 61 år, mens menn må vente til de er 65.

Resultater etter Mileis første år

Hvor godt har det egentlig gått for Milei? I intervjuet med Lex Fridman hevder presidenten selv at han har oppnådd flere viktige resultater: redusert inflasjon, mindre fattigdom, redusert landrisiko, økt reallønn og forbedret BNP. Hvis dette stemmer, ville det vært oppsiktsvekkende, særlig med tanke på sjokkterapien han har brukt for å bekjempe inflasjonen. Men før vi tar påstandene for gitt, bør vi se nærmere på de tilgjengelige tallene.

Inflasjon:

Den månedlige inflasjonen har falt markant gjennom 2024 og stabiliserte seg på rundt 3 prosent ved årets slutt. Dette er en betydelig forbedring fra de ekstreme nivåene før Milei tiltrådte hvor den månedlige inflasjonen var over 20%.

Landrisiko:

Argentina oppnådde en score under 600 på J.P. Morgans risikoindeks i begynnelsen av 2025, det laveste nivået siden 2018.⁴ I starten av Mileis regjeringstid lå de godt over 1000, og landet har lenge hatt en høy score grunnet landets historikk med å gå konkurs. Forbedret landrisiko øker Mileis muligheter til å tiltrekke seg utenlandske investorer til Argentina. Se figur 1.

Reallønn:

Reallønnen, som justerer lønnsveksten for inflasjon, har vist en positiv utvikling gjennom Mileis regjeringstid. Med unntak av de tre første månedene har lønnsveksten i Argentina holdt seg over inflasjonen, noe som indikerer en reell bedring i arbeidstakernes kjøpekraft. Se figur 1.

Fattigdom:

Det er foreløpig begrenset med offisielle data fra INDEC for andre halvdel av 2024, men tall fra første halvår viser at fattigdommen, som defineres som andelen innbyggere som bor i husholdninger med en inntekt lavere enn Canasta Basica Total – en referanseverdi for mat og grunnleggende varer og tjenester – økte til over 50 prosent. Ifølge en prognose fra professor Martín González-Rozada ved universitetet Torcuato Di Tella i Buenos Aires, ville fattigdommen, definert på samme måte som INDEC, falle kraftig mot slutten av året og ende på 36,8 prosent. Se Figur 2. Dette ville i så fall være en reduksjon på 10 prosentpoeng sammenlignet med dagen da Milei tiltrådte. INDECs neste måling av fattigdom forventes publisert i mars 2025. Andre målinger fra INDEC som blir interessante å følge, er befolkningens utdanningsnivå og avhengighet av offentlige helsetjenester (tilgang til privat helseforsikring). For første halvår av 2024 har disse indikatorene holdt seg stabile sammenlignet med tidligere år.

Arbeidsledighet:

Som forventet førte Mileis sjokkterapi i starten til økt arbeidsledighet i Argentina, men etter en økning i den første perioden stabiliserte ledigheten seg i andre kvartal av 2024 og minket i tredje kvartal. Se figur 3.

BNP:

Til tross for forbedringer på andre områder har Argentina fortsatt slitt med lav økonomisk vekst. Etter to år med resesjon endte BNP-veksten for 2024 på -2,8 prosent.⁵ Dette understreker de vedvarende utfordringene Milei står overfor, selv med omfattende reformer.

Popularitet:

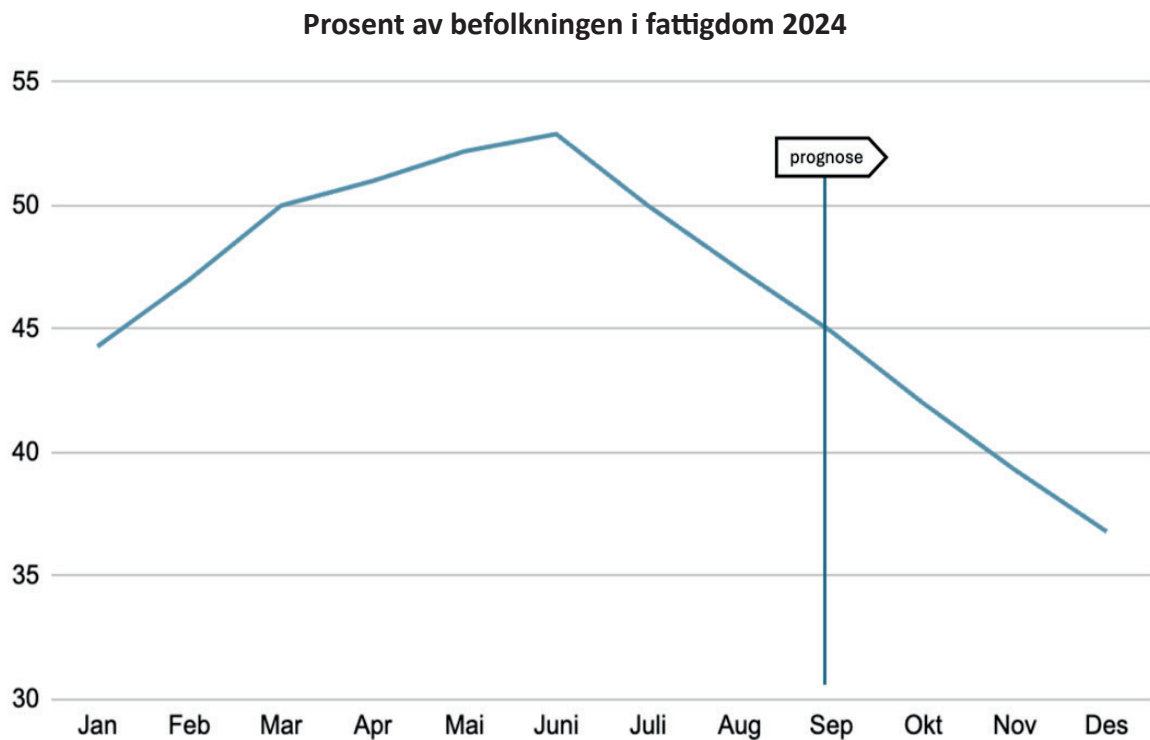
Mileis popularitet har holdt seg relativt stabil siden innsettelsen. Selv om den har falt noe, støttet fremdeles over 50 prosent av innbyggerne ham i desember 2024. Se figur 4.

Tiden vil vise, men inntil videre kan er det interessant å notere den suksessen hans radikale økonomiske politikk har hatt, i hvert fall på kort sikt. Samtidig må man huske at det kreves en akutt økonomisk krise samt lav sosial og institusjonell tillit før et demokrati velger en så radikal figur som sin statsleder.

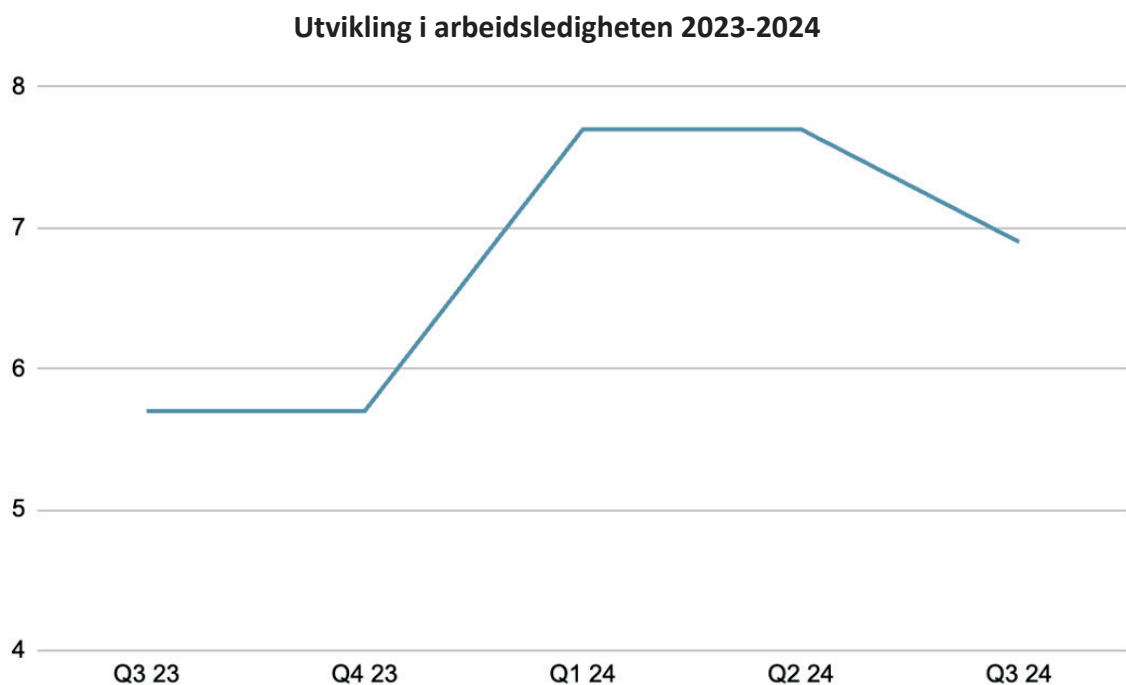

Figur 1: Reallønnsvekst i Argentina for 2024. Tall for lønnsvekst i november og desember mangler.

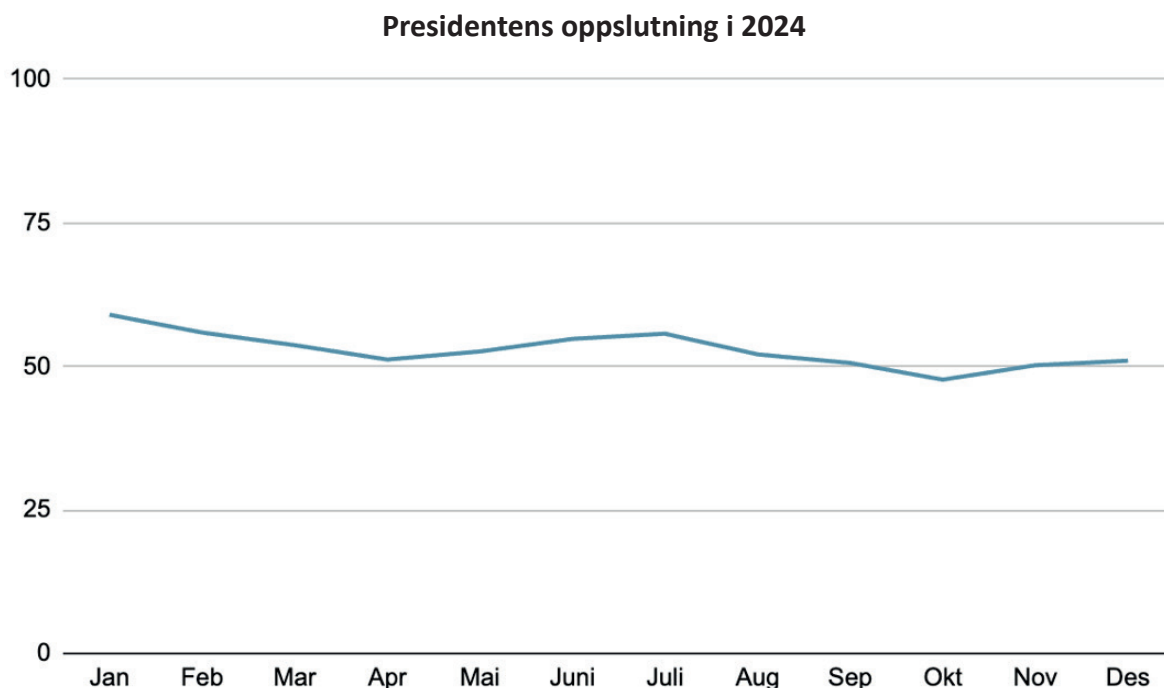
Kilde: INDEC

Figur 2: Fattigdomsutvikling i Argentina for 2024. Basert på INDECs Encuesta Permanente de Hogares som definerer fattigdom som antall innbyggere som bor i husholdninger med en inntekt lavere enn Canasta Basica Total (mat og grunnleggende varer og tjenester). Kilde: Universidad Torcuato Di Tella

Figur 3: Arbeidsledighetsutvikling i Argentina for 2024. Arbeidsledighet, målt som andelen av den totale befolkningen som aktivt søker arbeid. Kilde: INDEC.

Figur 4: Presidentens oppslutning i befolkningen 2024. Kilde: CB CONSULTORA OPINIÓN PÚBLICA

Om Argentinas fremtid

Milei og LLA har hele tiden understreket at det vil ta 20 til 35 år å bringe Argentina tilbake til den økonomiske posisjonen landet hadde internasjonalt på begynnelsen av 1900-tallet. Sjukterapien gir landet mulighet til å stabilisere seg, men garanterer ingenting. Uten langsiktige, strukturelle endringer vil landet, med sine 255 skatter, snart havne i økonomisk uføre igjen. Slike reformer har Milei allerede påbegynt, men med fortsatt mindretall i Deputertkammeret og Senatet vil endringsprosessen bli en lang kamp i motbakke. Parlamentsvalget i 2025 blir derfor viktig for Milei og LLA.

Hvis valget var i dag, ville LLA trolig ha økt sin makt i Kongressen takket være Mileis popularitet, men på ti måneder kan mye skje i Argentina. Uansett ville valgsystemet gjort det vanskelig for høyresiden å oppnå flertall, siden bare halvparten av Deputertkammeret og en tredjedel av Senatet kan byttes ut.

I mellomtiden fortsetter Mileis regjering å kutte i staten. Over 35 000 offentlige ansatte, 10,3 prosent, mistet jobben i 2024. Samtidig forventer Verdensbanken en BNP-vekst på 5 prosent i 2025, til tross for et negativt resultat i 2024.

Kan kortsiktige gevinster gi langsiktige konsekvenser? Er for eksempel insentivene i *RIGI* for generøse? Eller kan privatiseringen føre til privat maktkonsentrasjon og privilegering av eksisterende økonomiske eliter? Det gjenstår å se.

Det er usannsynlig at Milei og LLA får 30 år til å gjennomføre sitt politiske prosjekt i Argentina, men deres økonomiske eksperiment har vist verden hva et land kan få til på et lite år når en skakkjørt økonomi tvinger regjeringen til å handle radikalt.

Civita er en liberal tankesmie, som gjennom sitt arbeid skal bidra til økt kunnskap og oppslutning om liberale verdier, institusjoner og løsninger, og fremme en samfunnsutvikling basert på respekt for individets frihet og personlige ansvar. Den enkeltes publikasjons forfatter(e) står for alle utredninger, konklusjoner og anbefalinger, og disse analysene deles ikke nødvendigvis av andre ansatte, ledelse, styre eller bidragsytere. Skulle feil eller mangler oppdages, ville vi sette stor pris på tilbakemeldinger, slik at vi kan rette opp eller justere.

Ta kontakt med forfatteren på civita@civita.no

Noter

- 1 IMF, 2024, "IMF Executive Board Completes the Eighth Review of the Extended Arrangement Under the Extended Fund Facility for Argentina", <https://www.imf.org/en/News/Articles/2024/06/13/pr24217-imf-completes-eighth-review-of-the-extended-arrangement-under-the-eff-for-argentina> (Oslo, 04 februar 2025)
- 2 Reuters, 2023, "Argentina's lower house passes bill to reduce taxes on wealthy", <https://www.reuters.com/world/americas/argentinas-lower-house-passes-bill-reduce-taxes-wealthy-2023-09-20/> (Oslo, 19 jan 2025)
- 3 Friedman L, 2024, "Javier Milei: President of Argentina - Freedom, Economics, and Corruption", <https://www.youtube.com/watch?v=8NLzc9kobDk&t=2698s>, (Oslo, 19 jan 2025)
- 4 Reuters, 2024, "Argentina risk index breaks below 1,000-point barrier as markets cheer", <https://www.reuters.com/world/americas/argentina-risk-index-breaks-below-1000-point-barrier-markets-cheer-2024-10-25/> (Oslo, 19 jan 2025)
- 5 Verdensbanken, 2025, "Global Economic Prospects", <https://www.worldbank.org/en/publication/global-economic-prospects> (Oslo, 19 jan 2025)